

Ústavně-právní výbor Senátu Parlamentu ČR

Zpravodajka výboru: JUDr. Daniela Kovářová

Zpravodajská zpráva k senátnímu tisku 210 – 14. funkční období

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

I. Obecně

Předmětný tisk a návrh zákona navazuje na senátní tisk 209 – návrh zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, a je tak změnovým zákonem, který mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Hlavním důvodem předložení návrhů je nutnost transponovat novelu tzv. motorové směrnice, která harmonizuje pojištění odpovědnosti z provozu vozidel (tzv. povinné ručení) a odškodňování obětí dopravních nehod v rámci EU.

Změnový zákon provádí změny v následujících zákonech: zákon o pobytu cizinců (drobné změny v úpravě registru zdravotního pojištění cizinců), zákon o silničním provozu (Policie ČR získá pravomoc zabránit řidiči vozidla v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla nebo jeho odtažením v případě, že vozidlo nebude splňovat podmínku pojištění odpovědnosti), zákon o podmínkách provozu (odpadá povinnost řidiče mít u sebe zelenou kartu), zákon o pojišťovnictví (zavádí se povinnost mlčenlivosti pro osoby provádějící dohled), zákon o doplňkovém penzijním spoření, občanský zákoník a zákon o hasičském záchranném sboru. V souvislosti s přijetím návrhů se počítá také s vydáním vyhlášky Ministerstva financí, kterou se provádí zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.

II. Legislativní souvislosti

Změnový zákon má dělenou účinnost. Část druhá (zákon o silničním provozu) a část třetí (zákon o podmínkách provozu), které souvisejí se zrušením prokazování pojištění odpovědnosti zelenou kartou, mají nabýt účinnosti prvním dnem osmého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení (stejně jako příslušné části zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).

Zbytek zákona má nabýt účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení (opět stejně jako hlavní část zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).

Vládní návrh byl Poslanecké sněmovně předložen dne 23. srpna 2023. Sněmovna v prvním čtení zkrátila lhůtu pro projednání návrhu ve výborech o 30 dnů, druhé čtení se uskutečnilo dne 14. listopadu 2023 na 82. schůzi Poslanecké sněmovny, třetí čtení na téže schůzi dne 1. prosince 2023. Poté, co byly přijaty všechny pozměňovací návrhy, byl schválen i samotný návrh zákona (ze 154 přítomných poslanců bylo 154 pro, proti nebyl nikdo).

III. Stanovisko zpravodajky

Při zpracování zpravodajské zprávy jsem vycházela ze senátního tisku č. 210, z informace legislativního odboru, kterou zpracoval Mgr. Tomáš Brandejský, z telefonické konzultace s ním a ze sněmovního tisku č. 518/0, který obsahuje i důvodovou zprávu k návrhu zákona.

Mé výhrady vůči předmětnému návrhu jsou podobného charakteru, jaké jsem vtělila do své zpravodajské zprávy k senátnímu tisku 209, na který předmětný tisk navazuje. Jaká škoda, že důvodová zpráva ke změnovému zákonu je ještě mnohem stručnější a neobsahuje bližší odůvodnění kromě fráze: „S ohledem na návrh nové právní úpravy zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla vzniká potřeba upravit některá ustanovení těchto souvisejících zákonů.“

Největší výhrady a připomínky lze směřovat nikoli vůči předkladateli a původnímu návrhu, ale vůči dolní komoře Parlamentu, která poněkud svévolně a v rozporu s Legislativními pravidly vlády přijala k návrhu změnového zákona řadu pozměňovacích návrhů. Jak konstatuje i senátní legislativa, pozměňovací návrhy podávané k projednávanému zákonu by měly věcně souviset s jeho obsahem. Nedodržení tohoto pravidla může mít negativní důsledky v podobě nejasných a nepředvídatelných právních norem. Do návrhu zákona přesto byly Sněmovnou doplněny nové části první (změna zákona o pobytu cizinců) a pátá (změna zákona o doplňkovém penzijním spoření), které s původní předlohou nemají žádnou věcnou souvislost. Část první se týká obsahu a způsobu poskytování údajů z registru zdravotního pojištění cizinců. V případě části páté se uvedená připomínka týká rozšíření výčtu údajů o klientech penzijních společností o rodné číslo a identifikátor datové schránky.

Návrh zákona obsahuje také řadu legislativně-technických chyb a nepřesností, o nichž nelze ve všech případech s jistotou tvrdit, že nevyvolají problémy v aplikační praxi.

Na závěr námět k zamyšlení: **proč vůbec existuje institut povinného ručení?** A proč zrovna jen u motorových vozidel? Nemůže každý z nás včetně dětí způsobit vlastní vinou veliké škody i v jiných oborech? Neměl by tento princip být řešen univerzálně napříč všemi obory? Na tyto otázky necht' si odpoví každý sám.

Přes výše uvedené formální výhrady jako zpravodajka doporučuji předmětný návrh zákona schválit ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou.

IV. Návrh usnesení

VÝBOR

- 1. Doporučuje** Senátu Parlamentu České republiky schválit návrh zákona ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou.
- 2. Určuje** zpravodajkou výboru k projednání na schůzi Senátu senátorku **Danielu Kovářovou**;
- 3. Pověřuje** předsedu výboru senátora **Tomáše Goláně**, aby s tímto usnesením seznámil předsedu Senátu Parlamentu České republiky

Dne 9. ledna 2024

JUDr. Daniela Kovářová